

Könyvtári Digitalizálás Magyarországon

Tóth Máté

Könyvtári intézet

Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

toth.mate@oszk.hu

KÖNYVTÁRI INTÉZET

A kutatás céljai

1. Magyarországon hány helyen, milyen formában és milyen eszközparkkal folyik digitalizálási tevékenység?
2. A digitalizálási tevékenység ad hoc jelleggel vagy kidolgozott intézményi stratégiák mentén zajlik-e?
3. A digitalizálás milyen célból történik, azaz melyek a prioritások az egyes könyvtártípusok esetében?
4. Dokumentum- és könyvtártípusonkénti bontásban mekkora mennyiségű dokumentumot digitalizáltak az egyes intézmények és milyen nagyságrendű az előttünk álló munka?
5. Milyen formátumokban tárolják és szolgáltatják a könyvtárak a digitalizált képes és szöveges tartalmakat?
6. Tisztában vannak-e a könyvtárak az állományuk szerzői jogi státuszával, vagyis azzal, hogy digitalizálhatók, illetve szolgáltatathatók-e a birtokukban lévő tartalmak?

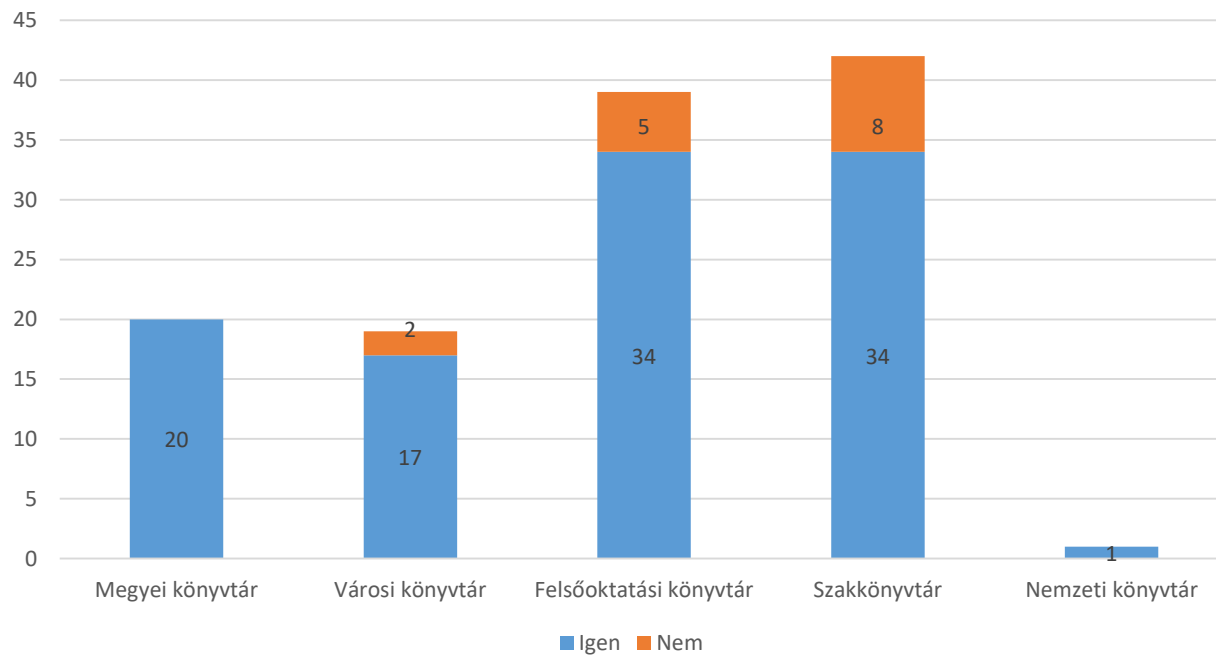
A vizsgált minta

- Könyvtártípusok: nemzeti, szak, felsőoktatási, egyházi és a nagyobb közkönyvtárak (megyei hatókörű városi könyvtárak és 25ezer fő lakosság fölötti városok könyvtárai)
- 196 kiküldött kérdőív, 121 válaszadó (62%)
- Június vége, július eleje

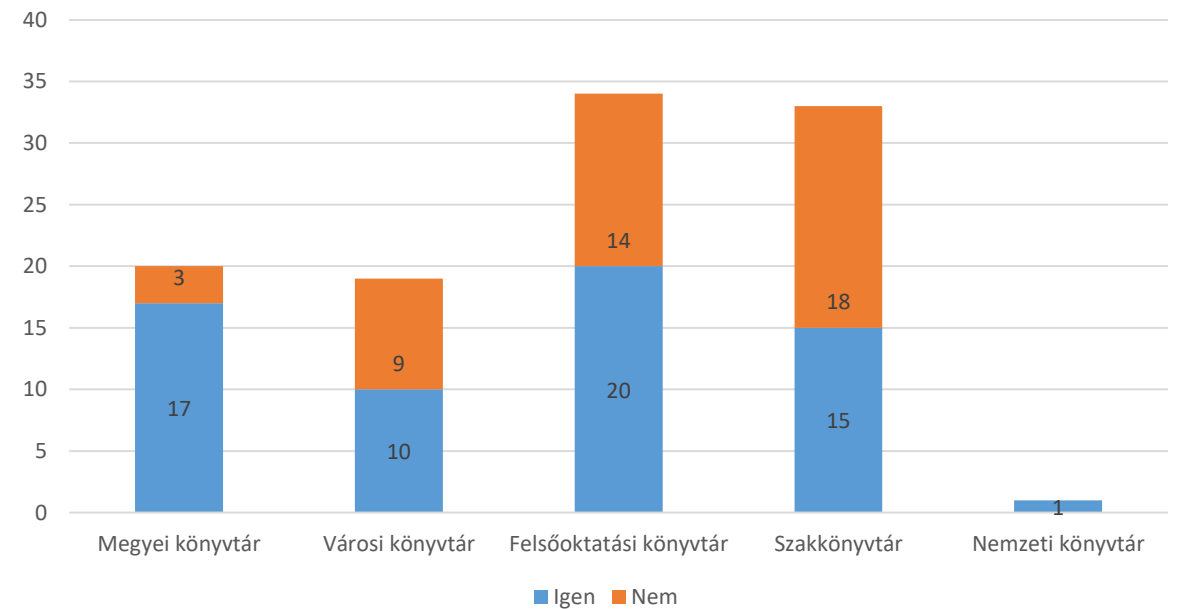

Elektronikus dokumentumok

Vannak-e az állományban elektronikus dokumentumok?

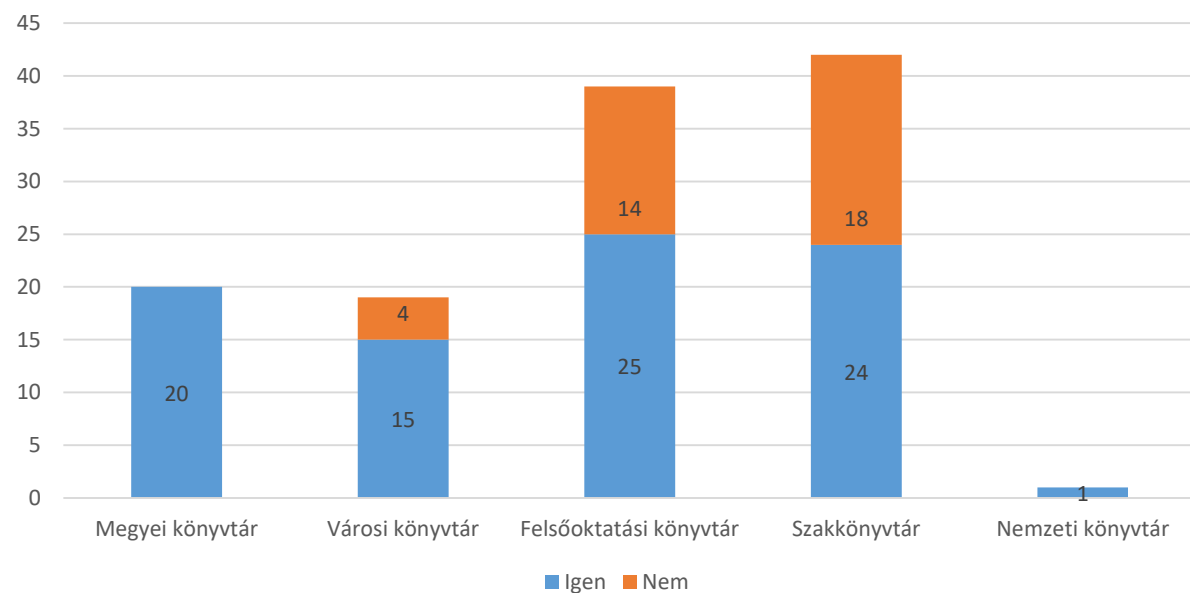

A digitalizált dokumentumokat nyilvántartja-e az elektronikus katalógusában?

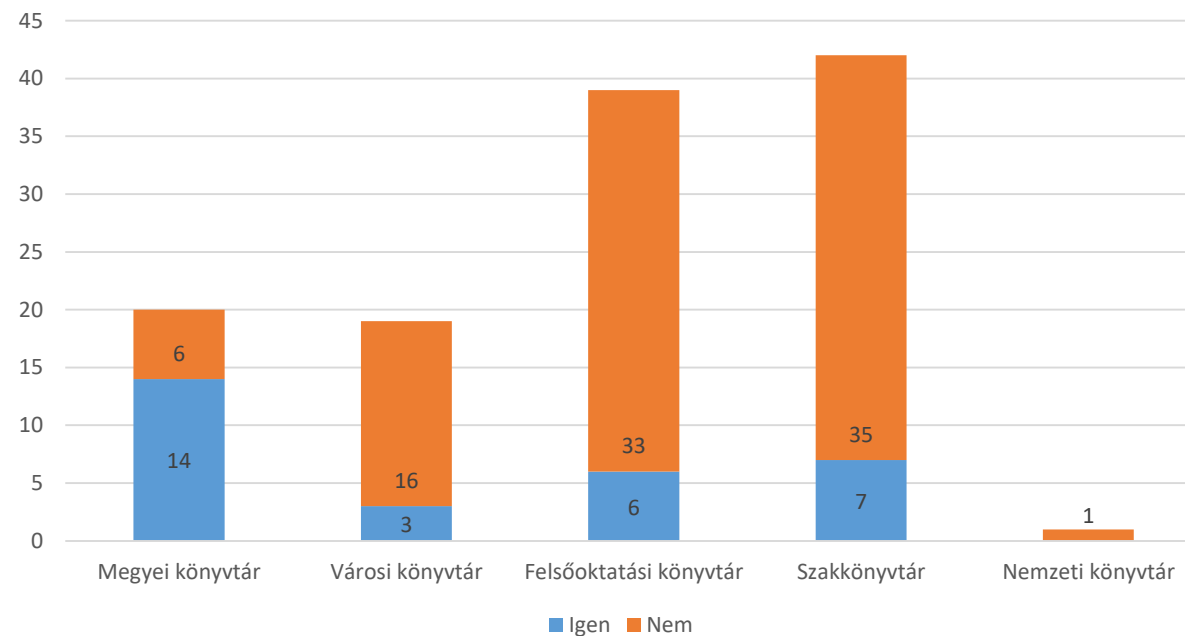

Digitalizálás, digitalizálási stratégia

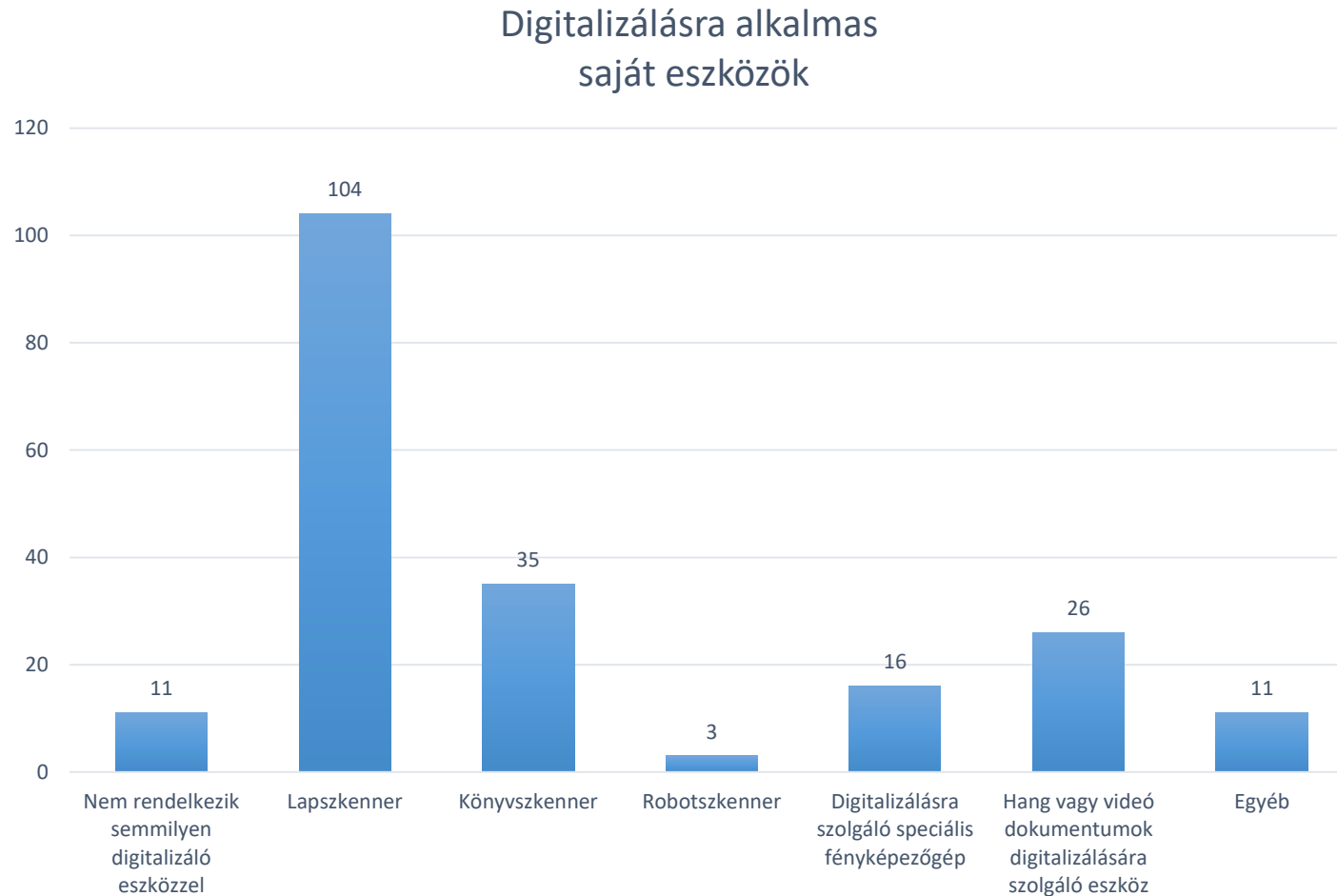
Az elmúlt egy évben a könyvtárban folyt-e digitalizálási tevékenység?

Rendelkezik-e a könyvtár digitalizálási stratégiával?

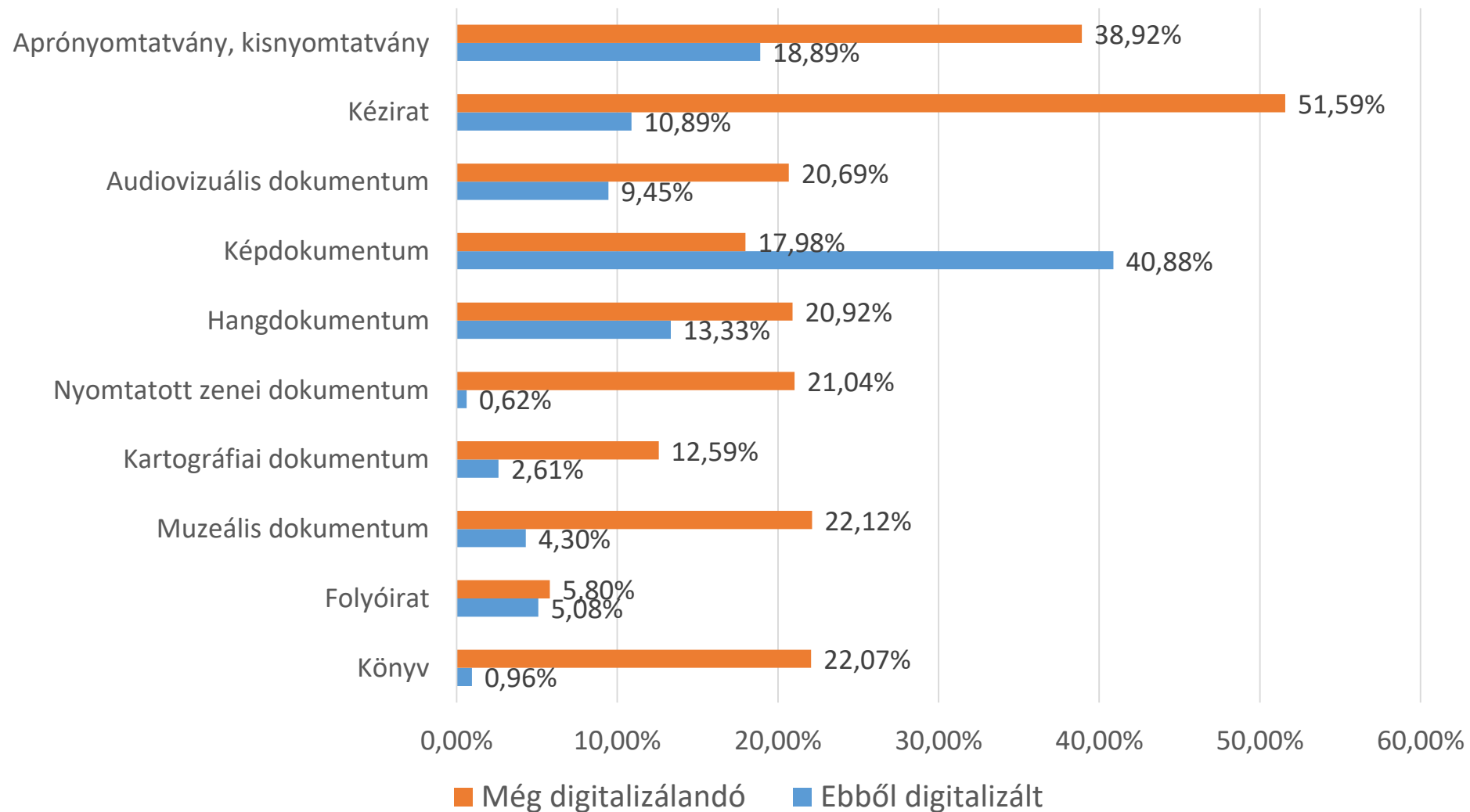

A digitalizálás eszközei

- Egyéb: tükörreflexes fényképezőgép, mikrofilmszkenner negatív szkenner
- Egy országos szakkönyvtár nem rendelkezik digitalizáló eszközzel
- Amelyik intézmény digitalizál, az jellemzően valamilyen eszközzel is rendelkezik
- 73% saját eszközeivel, 27% pedig külső partner bevonásával digitalizál

A digitalizálás állása a hazai könyvtárakban dokumentumtípusonkénti bontásban

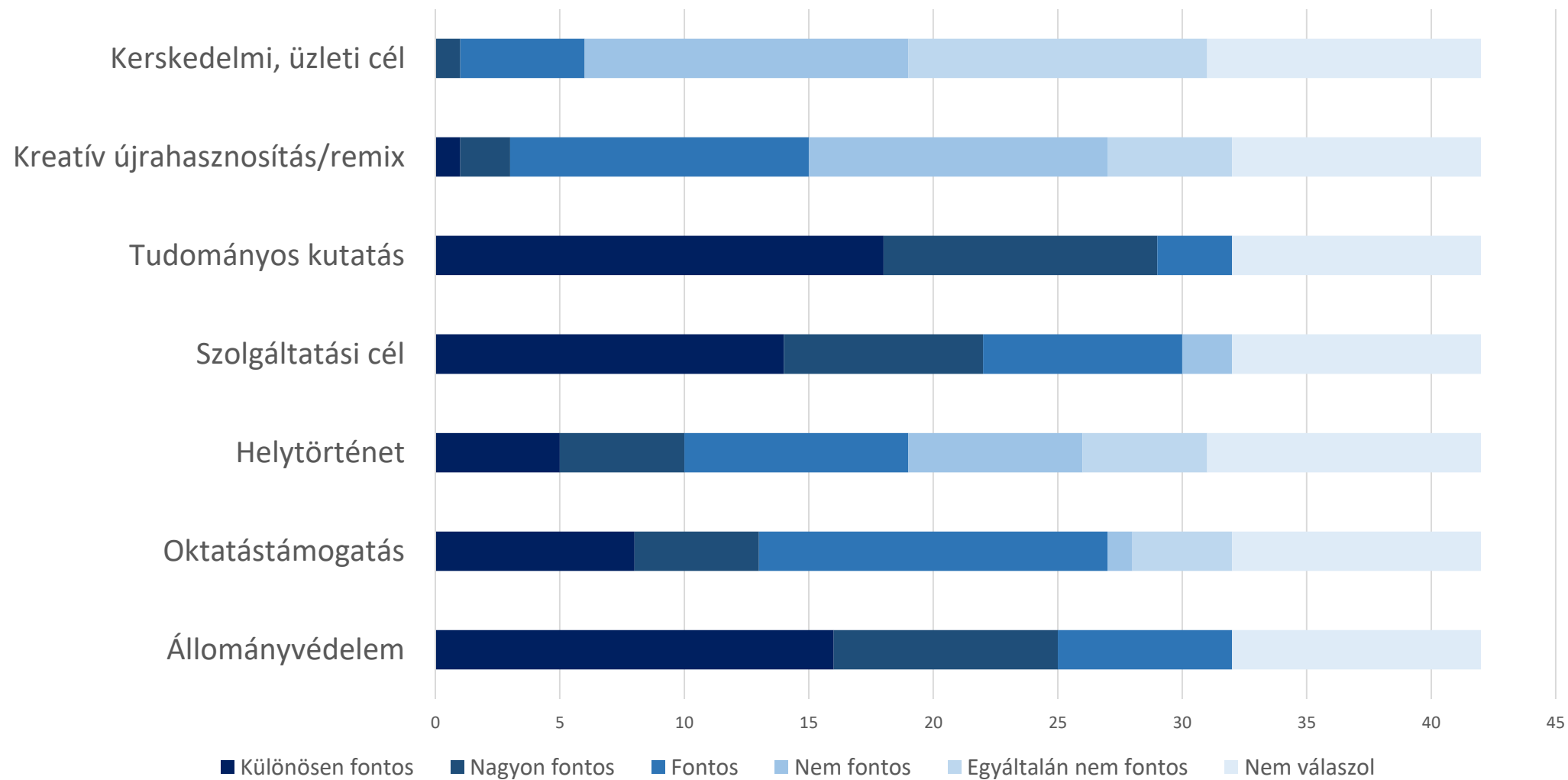

Könyvdigitalizálás

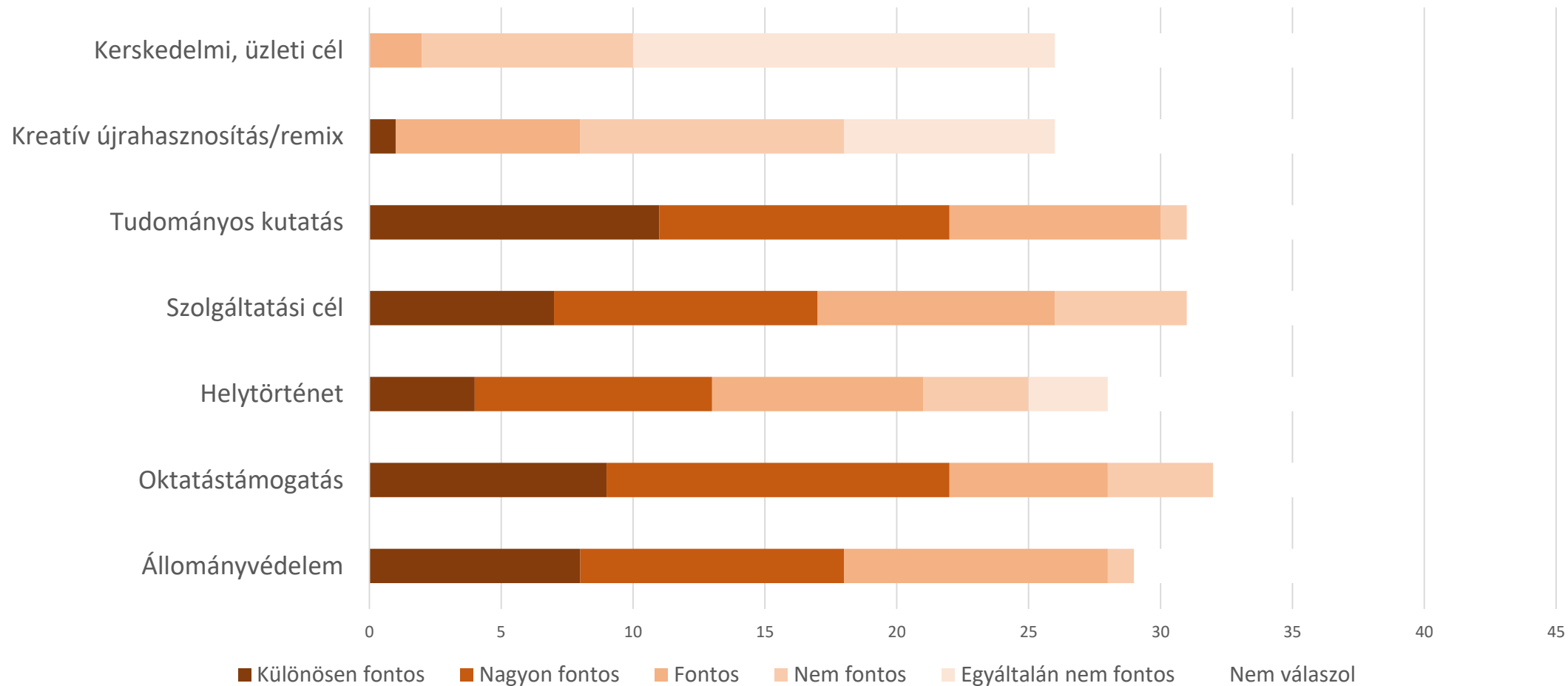
- Amit már elvégeztünk:
  - az általunk felmért könyvtárakban összesen 77 millió 926 ezer könyvoldal került digitalizálásra (ha 300 oldalas könyvekkel számolunk)
    - Ez 78-szor több, mint az aprónyomtatványok és 101-szerese a képdokumentumok oldalszámának (ha ezek egy oldal terjedelműek...)
- És ami még hátra van:
  - Az apró-, és kisnyomtatványok közül 4 millió 400 ezret, a könyvekből 3 millió 16 ezret a kéziratok közül 1 millió 213 ezret szeretnének digitalizálni.
    - 904 millió 707 ezer oldal könyv
    - 65% a nemzeti könyvtárban
    - az előttünk álló feladatok **99,35%**-át a könyvek digitalizálása teszi ki!

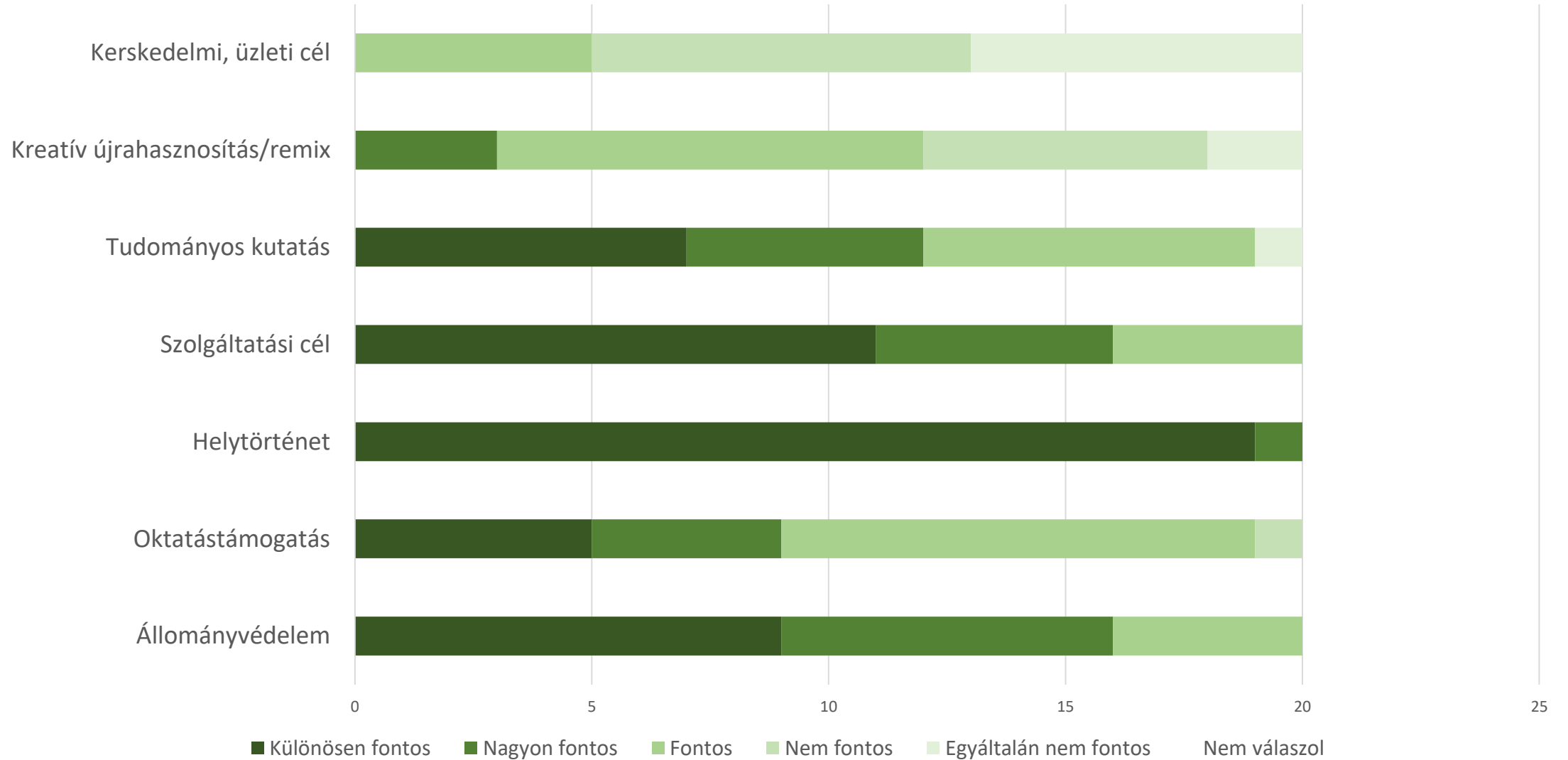
Szakkönyvtárak digitalizálási prioritásai

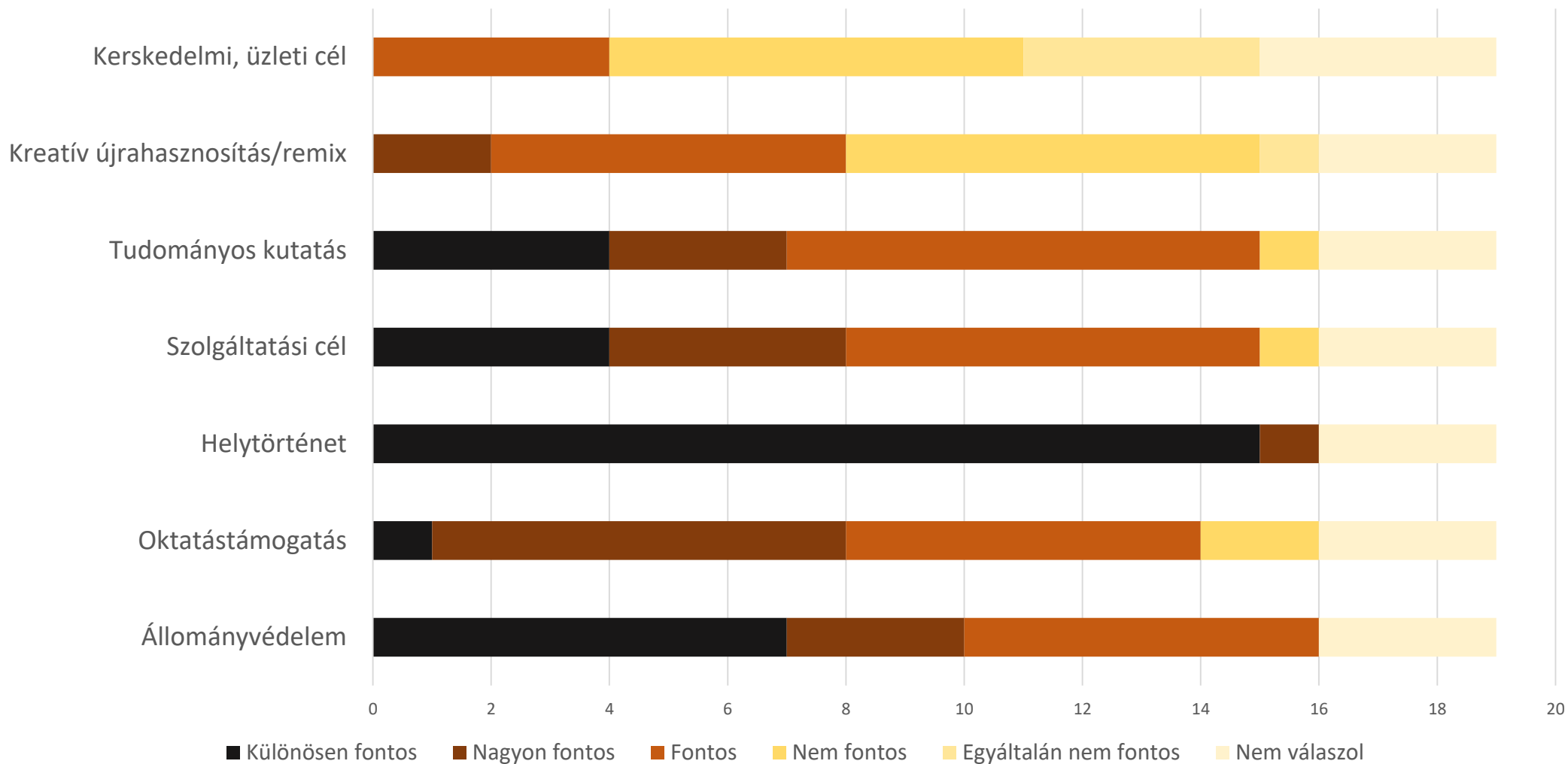
A felsőoktatási könyvtárak digitalizálási prioritásai

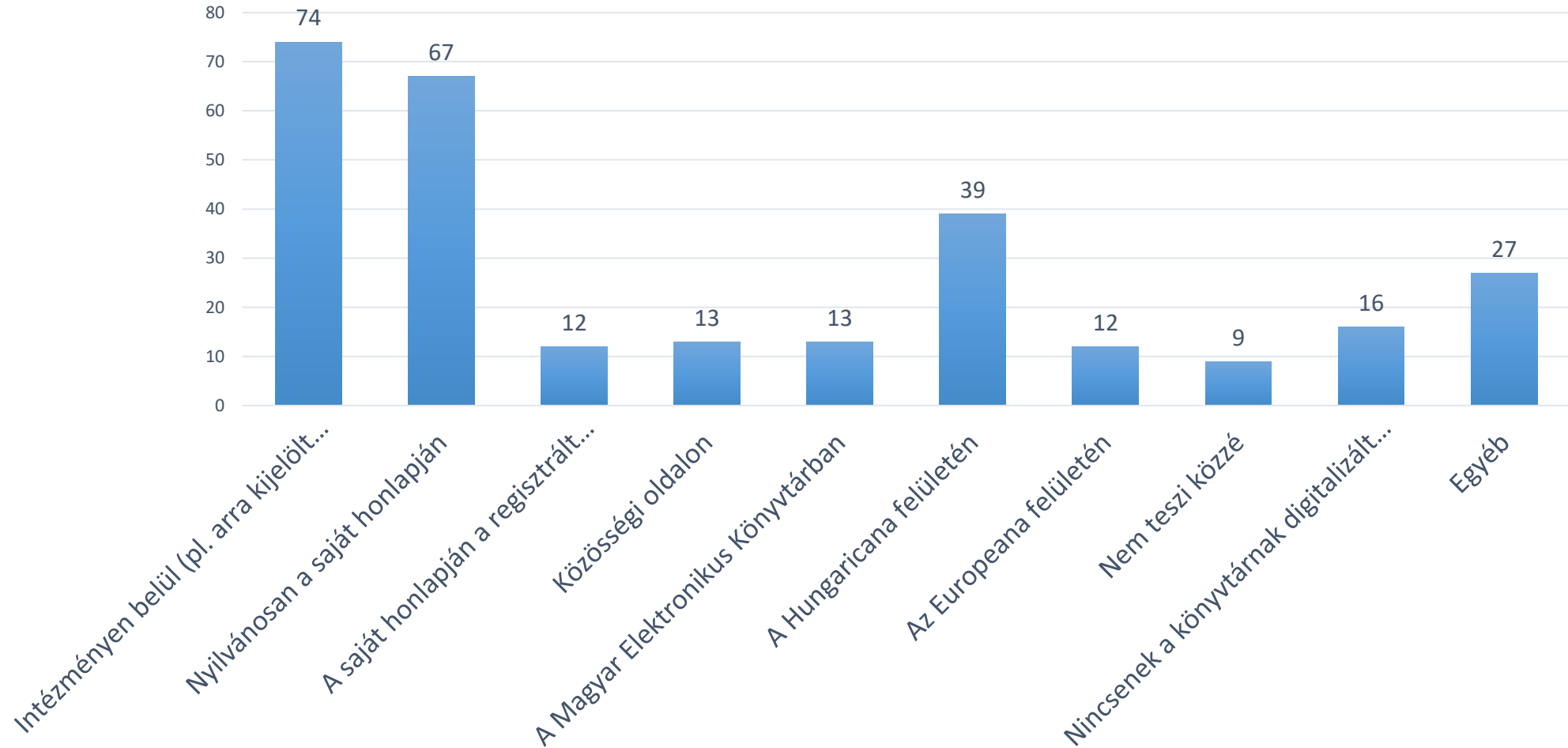
A megyei könyvtárak digitalizálási prioritásai

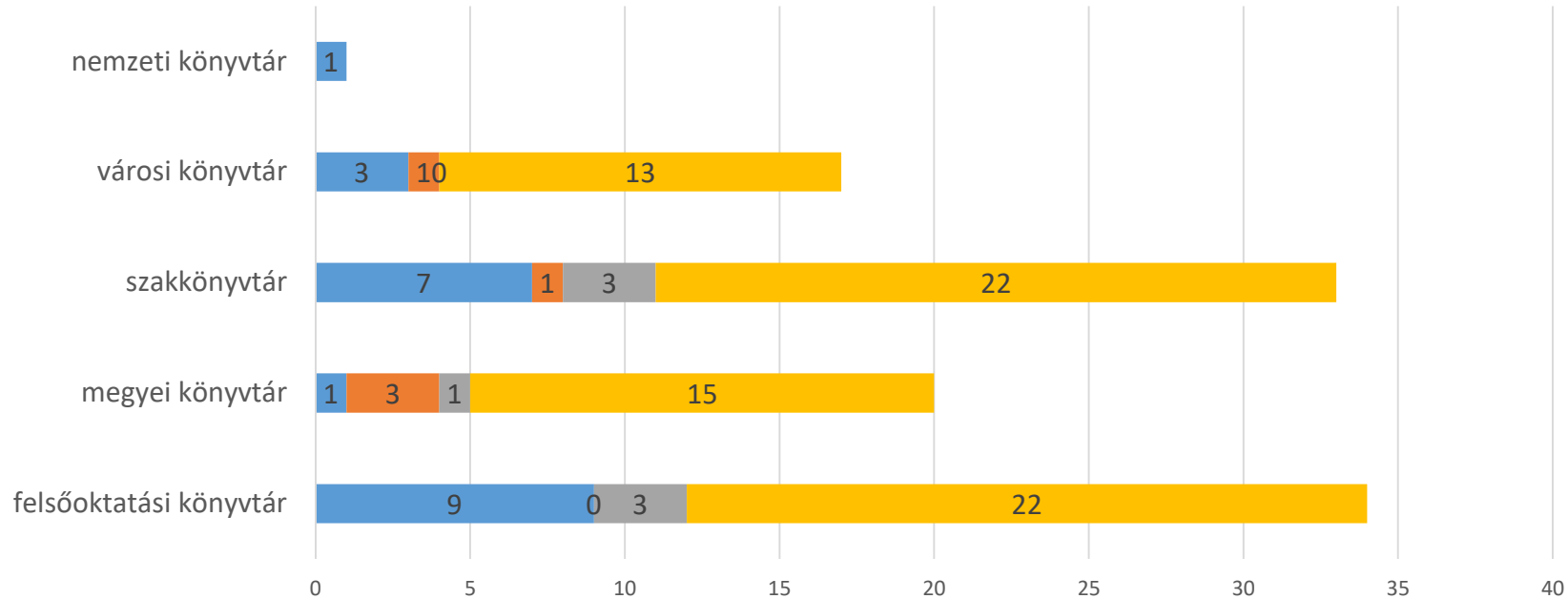
Városi könyvtárak digitalizálási prioritásai

A digitalizált dokumentumok közzétételi helyei

A digitalizált állománynak hány százalékát teszi hozzáférhetővé a könyvtár a használók számára? (db)

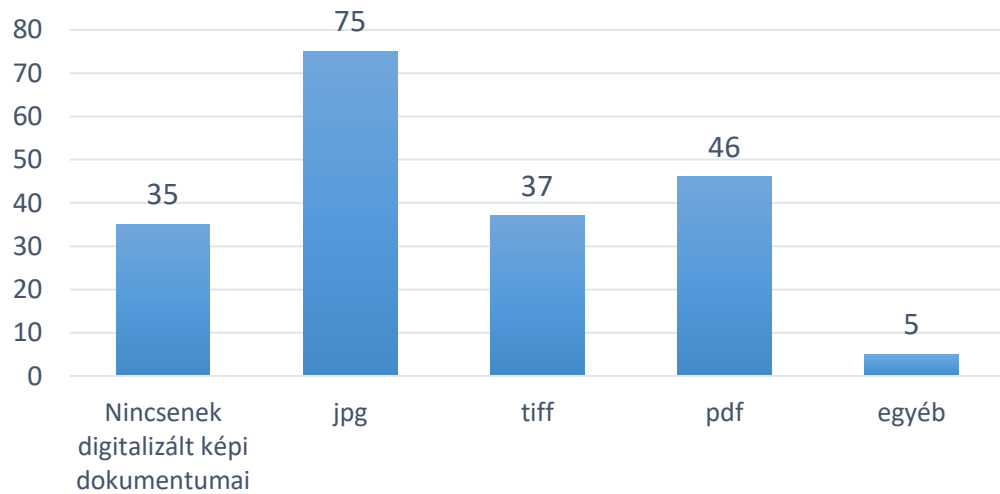

	felsőoktatási könyvtár	megyei könyvtár	szakkönyvtár	városi könyvtár	nemzeti könyvtár
■ 0-25%	9	1	7	3	1
■ 26-50%	0	3	1	1	0
■ 51-75%	3	1	3	0	0
■ 76-100%	22	15	22	13	0

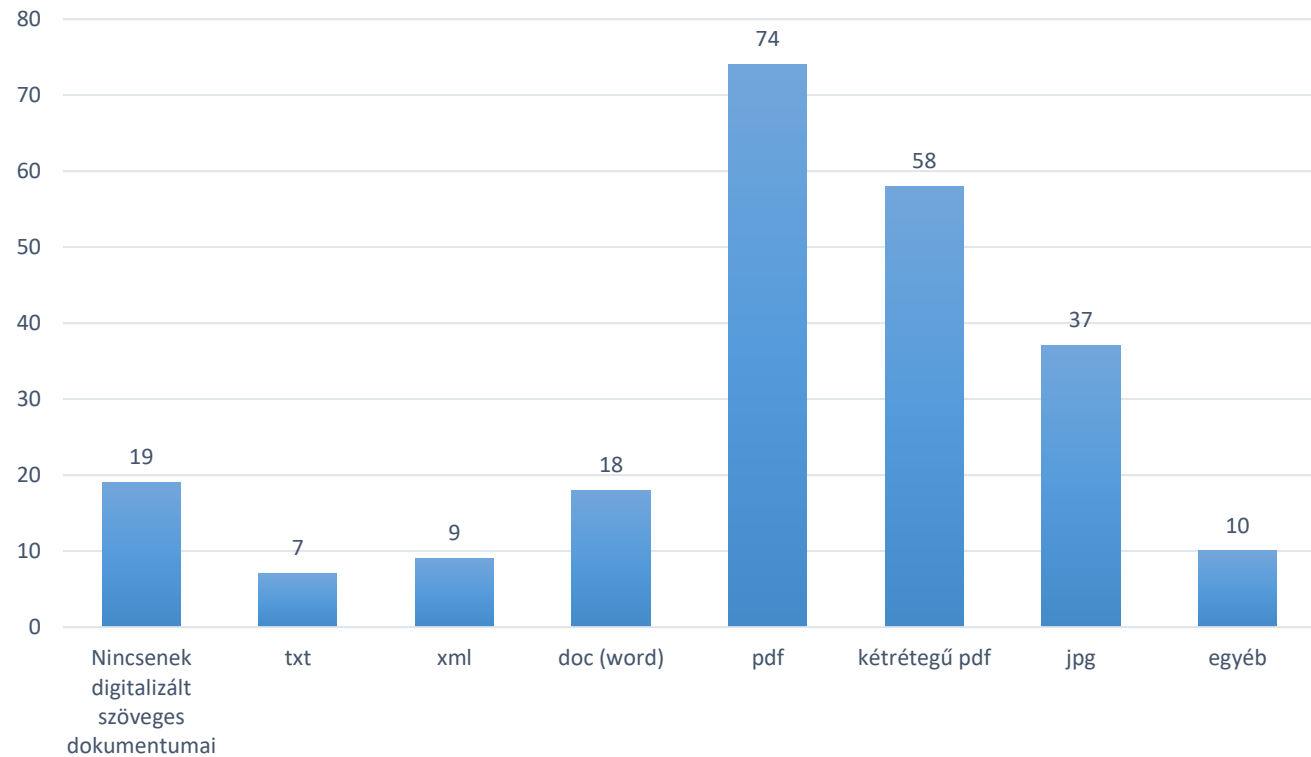
■ 0-25% ■ 26-50% ■ 51-75% ■ 76-100%

Közzététel formátumai

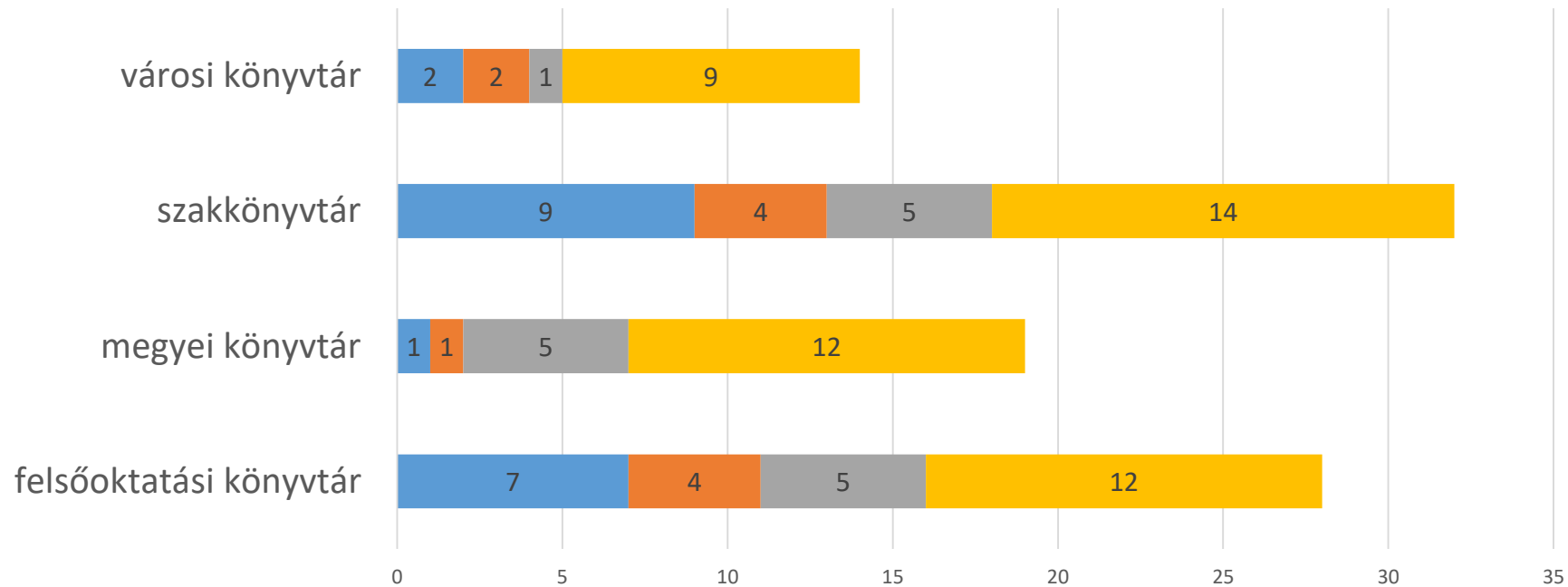
A képi dokumentumok formátumai

A szöveges dokumentumok formátumai

Becsülje meg, hogy az állomány hány százalékának ismeri a könyvtár a szerzői jogi státuszát (db)

	felsőoktatási könyvtár	megyei könyvtár	szakkönyvtár	városi könyvtár
■ 0-25%	7	1	9	2
■ 26-50%	4	1	4	2
■ 51-75%	5	5	5	1
■ 76-100%	12	12	14	9

■ 0-25% ■ 26-50% ■ 51-75% ■ 76-100%

Összegzés

- Valamennyi meghatározó intézmény digitalizál vagy digitalizált az elmúlt években. Az igény és a szándék egyaránt megvan a szakmában.
- Az intézmények tudatában vannak a rendszerben elfoglalt helyükkel. A digitalizálás célrendszerét vizsgálva az egyes intézmények által kitűzött prioritások illeszkednek a könyvtártípusok küldetéséhez.
- Nagy szükség van egy központi stratégiai dokumentumra, amelyben a nemzeti könyvtárnak kiemelt szerepe van.
- Szükséges az eszközfejlesztés. A saját eszközök jellemzően nem alkalmasak tömeges digitalizálásra.
- Nagy mennyiségű olyan digitalizált tartalom van az országban, amelyet sehol nem tettek közzé.

Köszönöm a figyelmet!

Tóth Máté

Könyvtári intézet

Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

toth.mate@oszk.hu

KÖNYVTÁRI INTÉZET